

بخشنامه

جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای ابدالی مدیرعامل محترم بانک سینا
جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر
جناب آقای اخلاقی فیض آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت
جناب آقای اسکندری مدیرعامل محترم بانک آینده
جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کار آفرین
جناب آقای پورسعید رئیس محترم هیأت سرپرستی بانک ایران زمین
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل
جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت
جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای خانی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای سیفی کفشگری مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
جناب آقای شایان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
جناب آقای شکرخواه مدیرعامل محترم بانک پارسیان
جناب آقای شیرینی مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک
جناب آقای فرخ نژاد مدیرعامل محترم بانک ملت
جناب آقای فتحعلی مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران
جناب آقای فهمی مدیرعامل محترم بانک گردشگری
جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
جناب آقای قدمی مدیرعامل محترم بانک سرمایه
جناب آقای قضایی پاکدهی مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا
جناب آقای لسه گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
جناب آقای متقی نیا مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
جناب آقای نجارزاده مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
مدیرعامل محترم بانک مسکن
مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
مدیرعامل محترم بانک دی

با سلام؛

احتراماً، همان گونه که استحضار دارند؛ به موجب مصوبه یک هزار و دویست و شصت و دومین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۹/۲۰ شورای محترم پول و اعتبار (موضوع بخشنامه شماره ۹۷/۳۴۴۳۳۶ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱) مقرر گردید «معیار پرداخت سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی از روز شمار به ماه شمار تغییر یابد؛ به گونه‌ای که حداقل مانده حساب در ماه مبنای محاسبه سود سپرده‌های مزبور باشد. همچنین، مقرر شد یک ماه پس از تاریخ ابلاغ مصوبه و تمهید مقدمات و زیرساخت‌های لازم در شبکه بانکی کشور طی آن مقطع زمانی، مراتب در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی به اجرا درآید.» در این راستا، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظف بودند اطلاع‌رسانی لازم را در این رابطه نسبت به سپرده‌گذاران خود به عمل آورند.

با توجه به مراتب فوق و در راستای اجرای مواد (۹۲) و (۹۳) اصلاحی سال ۱۴۰۲ قانون دیوان عدالت اداری، به پیوست تصویر دادنامه قطعی شماره ۱۴۰۳۳۱۳۹۰۰۰۱۷۵۵۲۳۷ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۱ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، متضمن ابطال اطلاق مفاد بخشنامه صدرالذکر نسبت به قراردادهای سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی که قبل از ابلاغ بخشنامه اخیرالذکر طبق ضوابط شرعی منعقد شده و بانک فاقد اختیار تغییر ضوابط آن بوده است، برای استحضار و اقدام مقتضی ابلاغ می‌گردد. بر این اساس، مبنای زمانی محاسبه و پرداخت سود علی‌الحساب به سپرده‌گذارانی که قبل از زمان اجرایی شدن بخشنامه صدرالذکر (۱۳۹۷/۱۱/۱) اقدام به افتتاح حساب "سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی" نزد مؤسسه اعتباری نموده‌اند، تابع الزامات مندرج در بخشنامه شماره ۹۶/۱۷۳۷۹۳ مورخ ۱۳۹۶/۶/۵ (محاسبه روز شمار) می‌باشد.

مقتضی است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق و مؤثر به عمل آید. ۶۶۶۴۹۹۷/فد

رئیس مرکز تنظیم‌گری

مدیریت کل تنظیم مقررات

حسین صدقی
۲۲۱۵-۱۵

حجت اسماعیل زاده

۲۲۵۰-۰۱

رونوشت :

- رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ؛ جهت استحضار.
- قائم مقام محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی ؛ جهت استحضار.
- معاون محترم تنظیم‌گری و نظارت و عضو هیات عامل بانک مرکزی ؛ جهت استحضار.
- معاون محترم سیاست‌گذاری پولی و عضو هیات عامل ؛ جهت استحضار.
- معاون محترم حقوقی و امور مجلس و عضو هیات عامل ؛ جهت استحضار.
- معاون محترم ارزی و عضو هیات عامل ؛ جهت استحضار.
- معاون محترم نظام پرداخت و فناوری‌های نوین و عضو هیات عامل ؛ جهت استحضار.
- سرپرست محترم معاونت روابط بین‌الملل و عضو هیات عامل ؛ جهت استحضار.
- معاون محترم توسعه مدیریت و منابع و عضو هیات عامل ؛ جهت استحضار.
- دستیار ویژه قائم‌مقام رئیس کل بانک مرکزی ؛ جهت استحضار.
- وزارت امور اقتصادی و دارایی ؛ معاون محترم امور بانکی، بیمه و نظارت بر شرکت‌های دولتی وزارت امور اقتصادی و دارایی، جهت استحضار.
- نهاد ریاست جمهوری ؛ معاون محترم حقوقی رئیس‌جمهور، جهت استحضار.
- صندوق ضمانت سپرده‌ها ؛ مدیر عامل محترم صندوق ضمانت سپرده‌ها، جهت استحضار.
- سازمان بازرسی کل کشور ؛ هیات محترم سازمان بازرسی مستقر در بانک مرکزی، جهت استحضار.
- دیوان محاسبات کشور ؛ مدیر محترم گروه حسابرسی دیوان محاسبات کشور، جهت استحضار.
- سازمان حسابرسی ؛ مدیرعامل محترم و رئیس هیات عامل سازمان حسابرسی، جهت استحضار.
- جامعه حسابداران رسمی ایران ؛ دبیر محترم جامعه حسابداران رسمی ایران، جهت استحضار.
- کانون بانک‌ها و موسسات اعتباری خصوصی ؛ جهت استحضار.
- شورای هماهنگی بانکها ؛ جهت استحضار.
- مشاور محترم رئیس کل و مدیرکل حوزه ریاست و هیئت عامل ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم مطالعات و مقررات ارزی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم نظام‌های پرداخت ؛ جهت استحضار.
- مدیرکل محترم دارایی‌های ارزی ؛ جهت استحضار.
- رئیس محترم مرکز حراست ؛ جهت استحضار.
- مدیرکل محترم حفاظت فناوری اطلاعات ؛ جهت استحضار.
- مدیرکل محترم سیاست‌های اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم آمارهای اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم ریالی و نشر ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم امور تجارت خارجی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم فناوری اطلاعات ؛ جهت استحضار.
- سرپرست محترم مدیریت کل نظارت غیراحتیاطی ؛ جهت استحضار.
- سرپرست محترم مدیریت کل حقوقی ؛ جهت استحضار.
- مدیر کل محترم امور مجلس و دولت ؛ جهت استحضار.

- _ مدیرکل محترم نظارت احتیاطی کلان و فناوریانه ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم نظارت غیربانکی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم بررسی های اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم سرمایه انسانی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم حسابرسی و ریسک ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر کل محترم روابط و همکاری های بین المللی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم امور هیئت عالی و شوراها ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم امور رفاهی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم نظارت بانکی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیرکل محترم طرح و برنامه ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر کل محترم عملیات پولی و اعتباری ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حوزه ریاست کل ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره ریسک ؛ جهت استحضار.
- _ رئیس محترم دبیرخانه و حسابرسی هیات نظار ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره عملیات ریالی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظارت بر موسسات پولی غیربانکی ۲ ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره حفاظت کارکنان ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره دبیرخانه مرکزی و امور اسناد ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تدوین مقررات ارزی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره سازمان و روشها ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره سیاست های پولی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تامین مالی ارزی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تحقیقات و مطالعات آماری ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره ارتباط با مجلس و لوایح دولت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره روابط بانکی بین المللی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره عملیات بازار باز ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره عملیات ارزی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره آموزش و توسعه دانش ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره استعلام و تعیین صلاحیت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره دبیرخانه هیات مرکزی گزینش بانکها ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظارت بر موسسات اعتباری ۱ ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره نظارت بر صرافی ها ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره امور دولت و هیات عامل ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حراست زیرساخت و اطلاعات ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تامین مالی زنجیره تولید ؛ جهت استحضار.

- _ مدیر محترم اداره ارزیابی مدیران و حساب‌برسان اشخاص تحت نظارت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حساب‌های اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره پیگیری و هماهنگی پاسخگویی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حراست فناوری اطلاعات ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره بازسازی و راهبری گزیر ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره برنامه‌ریزی راهبردی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره مجوزهای اشخاص تحت نظارت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تخصیص ارز ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره توسعه و تدوین مقررات نظام‌های پرداخت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظارت بر نظام های پرداخت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره بازرسی و حسابرسی داخلی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تطبیق ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره صیانت از مشتریان مؤسسات تحت نظارت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظارت احتیاطی کلان ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره سیاست‌های اعتباری ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره آمار اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره تدوین رویه‌های حسابداری و حسابرسی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره راهبری سامانه های تنظیم گری و نظارت ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم هسته گزینش ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره اعتبارات ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره همکاری‌های بین‌المللی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره روابط عمومی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حراست بانک ها و مؤسسات پولی غیربانکی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره حسابداری کل و بودجه ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره منابع انسانی ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره دعاوی حقوقی ؛ جهت استحضار.
- _ سرپرست محترم اداره نظارت بر مؤسسات پولی غیربانکی ۱ ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره نظارت بر مؤسسات اعتباری ۲ ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره تحقیقات و بررسی های اقتصادی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره زیرساخت و پشتیبانی فناوری اطلاعات ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره خزانه داری ارزی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره بررسی‌های بانکداری اسلامی و دبیرخانه شورای فقهی ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره پایش بازار ارز ؛ جهت استحضار.
- _ مدیر محترم اداره آمار و تحقیقات ارزی ؛ جهت استحضار.

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا آلَهُوَيَ أَنْ تَعْدِلُوا»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

شماره دادنامه: 140331390001755237

تاریخ تنظیم: 1403/07/24

شماره پرونده: 140031920001303805

شماره بایگانی شعبه: 0002632

تاریخ دادنامه: 1403/7/24

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکای: آقای جواد اذعان

طرف شکایت: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

موضوع شکایت و خواسته: ابطال مصوبه شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

گردش کار: شاکای به موجب دادخواست و لایحه تکمیلی ابطال مصوبه شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" به استحضار می‌رساند اینجانب مورخ 1398/3/1 مبلغ 800 میلیون ریال در بانک ملی سپرده کوتاه مدت کردم و در مورخ 1398/3/31 مبلغ مذکور را برداشت کردم. با توجه به مدت یک ماهه سپرده توقع داشتم سود یک ماه را برای اینجانب واریز نمایند اما در کمال تعجب هیچ سودی واریز نشد. پس از مراجعه به بانک، ایشان گفتند بانک مرکزی ایران در تاریخ 1397/10/1 مصوبه ای به شماره 97/344336 تحت عنوان تبدیل سود روز شمار به ماه شمار به بانک های کشور ابلاغ نموده که براساس آن مصوبه ملاک محاسبه سود کمترین میزان موجودی حساب در کلیه ساعات آن ماه است و چون شما به جای این که قبل از 12 شب روز 31 اردیبهشت، ساعت 8 صبح روز 1 خرداد وجه را واریز و روز 31 خرداد آن را برداشت کردید، پس چند ساعت از یک ماه (31 روز) کمتر بوده فلذا هیچ سودی به شما تعلق نمی‌گیرد.

با توجه به موارد یاد شده چنانچه مصوبه یاد شده مد نظر قرار می‌گیرد مصداق بارز استیفای بلاجهت بوده و بانک ها ناعادلانه مال مردم را دارا می‌شوند. بدین تعبیر که بانک ها براساس این مصوبه سود سپرده های مردم را که کمتر از یک ماه کامل (30 روز و یا 31 روز) در حساب بماند (هرچند روز یا ساعت که از یک ماه کمتر باشد) پرداخت نمی‌نمایند. حال آن که همان گونه که عیان است بانک ها از محل همین سپرده ها تسهیلاتی به مشتریان می‌دهند که سود آن را به صورت روز شمار دریافت می‌نمایند و این سود مصداق بارز دارا شدن نامشروع است. چرا که بخش اعظم سودهای دریافتی از وام گیرندگان متعلق به صاحبان آن سپرده ها می‌باشد که در راستای اجرای مصوبه یاد شده (و یا سوء

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا آلَهُوَيَ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140331390001755237
تاریخ تنظیم : 1403/07/24
شماره پرونده : 140031920001303805
شماره بایگانی شعبه : 0002632

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

برداشت از آن) سود آن به صاحبان سپرده پرداخت نمی گردد.

آیه 29 سوره نساء از قوانین اسلامی در مسائل مربوط به معاملات و مبادلات مالی است. لذا فقهای اسلام در مسائل معاملات به آن استدلال می کنند. آیه مذکور بیانگر این است که هرگونه تصرف در اموال دیگران که به صورت باطل و ناروا و غیر شرعی باشد، باطل و حرام است، مگر این که از راه تجار [تجارت] (تملک با عقد) و آن هم با رضایت دو طرف عقد معامله باشد؛ بنابراین، تمام مبادلات مالی و انواع تجارت ها چنانچه از روی رضایت طرفین صورت گیرد و از راه شرعی باشد، از نظر اسلام صحیح است.

در مورد شکایت اینجانب بانک بدون توافق مشتری به مدت کمتر از یک ماه پول مشتری را نگه داشته و با آن تجارت می کند و سود می برد اما به مشتری هیچ سودی پرداخت نمی کند پس در واقع تصرف در اموال مشتری بوده و سود حاصل ناروا و غیر شرعی باطل و حرام است.

با توجه به موارد یاد شده فوق سود دریافتی بانک از این محل مصداق بارز دارا شدن بلاجهت بوده که هم خلاف قانون و هم خلاف شرع می باشد. فلذا از آن دیوان تقاضای ابطال مصوبه مذکور را دارم." متن مصوبه مورد شکایت به شرح زیر است:

" مصوبه شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک های دولتی، غیر دولتی، شرکت دولتی پست بانک، مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می شود.

با سلام؛

احتراماً به استحضار می رساند بررسی وضعیت سپرده های سرمایه گذاری مدت دار شبکه بانکی کشور از ابتدای سال جاری و مقایسه آن با سال های اخیر، مؤید افزایش میزان رشد و سهم سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت شبکه بانکی در مقایسه با سپرده های سرمایه گذاری بلندمدت بوده و بیانگر آن است که میزان سیالیت منابع شبکه بانکی افزایش یافته است. چنین وضعیتی ضمن ایجاد نا اطمینانی و افزایش ریسک نقدینگی برای بانک ها و مؤسسات اعتباری، موجب افزایش هزینه های آنها از طریق رقابت ناسالم برای حفظ منابع گردیده است. تداوم این امر، ضمن آن که به عدم ثبات و ناپایداری منابع در شبکه بانکی منجر می شود، موجب افزایش تنگناهای مالی و اعتباری شبکه بانکی

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

دیوان عدالت اداری

شماره دادنامه : 140331390001755237
تاریخ تنظیم : 1403/07/24
شماره پرونده : 140031920001303805
شماره بایگانی شعبه : 0002632

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

گردیده و به تبع آن، تسهیلات دهی به آحاد جامعه و فعالان اقتصادی به ویژه بخش های تولیدی کشور را تحت الشعاع قرار می دهد. از سوی دیگر، باید در نظر داشت که عدم ثبات و ناپایداری منابع در شبکه بانکی و افزایش سیالیت سپرده های سرمایه گذاری مدت دار، عاملی جهت فراریت منابع مذکور به نفع فعالیت های سفته بازانه و تشدید تلاطمات سایر بازارها خواهد بود.

با عنایت به مراتب مذکور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای سلسله اقدامات و تدابیر سیاستی و نظارتی اخیر خویش و با هدف ثبات بخشی به وضعیت فعلی اقتصاد، مدیریت نقدینگی و افزایش ثبات و ماندگاری سپرده ها نزد شبکه بانکی کشور درصدد برآمد نسبت به تغییر معیار پرداخت سود علی الحساب سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی توسط شبکه بانکی کشور اقدام نماید. همان گونه که استحضار دارند؛ تا پیش از سال های ابتدایی دهه ۱۳۸۰ و به موجب ماده (۲۲) «دستورالعمل اجرایی قبول سپرده»، مصوب پانصد و چهاردهمین جلسه مورخ 1362/10/18 شورای محترم پول و اعتبار، ملاک محاسبه سهم سود علی الحساب سپرده گذاران در سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی، حداقل مانده سپرده های مذکور در هر ماه بود. لیکن بعدها با توجه به مقتضیات زمانی و همچنین شرایط بانک ها و مؤسسات اعتباری، رویه یادشده دستخوش تغییر شد و مبنای پرداخت سود علی الحساب سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت بر پایه کمترین مانده در هر روز تعیین گردید. بر این اساس، پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در این رابطه در یک هزار و دویست و شصت و دومین جلسه مورخ 1397/9/20 شورای پول و اعتبار مطرح و مقرر گردید:

«معیار پرداخت سود سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی از روزشمار به ماه شمار تغییر یابد؛ به گونه ای که حداقل مانده حساب در ماه مبنای محاسبه سود سپرده های مزبور باشد. همچنین مقرر شد یک ماه پس از تاریخ ابلاغ مصوبه و تمهید مقدمات و زیرساخت های لازم در شبکه بانکی کشور طی آن مقطع زمانی، مراتب در بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی به اجرا درآید. لذا، بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی موظفند اطلاع رسانی لازم را در این رابطه به سپرده گذاران خود معمول دارند.»

با عنایت به مراتب پیش گفته و تأکید بر این که لازم است از ابتدای بهمن ماه سال جاری، محاسبه سهم سود علی الحساب سپرده های کوتاه مدت عادی به شرح مذکور در فوق انجام پذیرد و ضمن یادآوری این که به موجب مصوبات قبلی شورای محترم پول و اعتبار ابلاغی طی بخشنامه های متعدد

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىَٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

شماره دادنامه : 140331390001755237

تاریخ تنظیم : 1403/07/24

شماره پرونده : 140031920001303805

شماره بایگانی شعبه : 0002632

از جمله بخشنامه شماره 96/173793 مورخ 1396/6/5، حداکثر نرخ سود علی الحساب برای سپرده های کوتاه مدت عادی ۱۰ درصد سالانه است، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره 96/149153 مورخ 1396/5/16، به تمامی واحدهای آن بانک/ مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده، تمهیدات لازم برای اجرای دقیق مصوبه فوق الذکر اتخاذ گردیده و با اطلاع رسانی مناسب و مقتضی به سپرده گذاران محترم، بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. بدیهی است بانک مرکزی علاوه بر رصد عملکرد شبکه بانکی در این خصوص، نحوه عمل شرکت های پشتیبانی فناوری اطلاعات بانک ها و مؤسسات اعتباری را نیز تحت پایش خواهد داشت و در صورت مشاهده و کشف هر گونه مغایرت یا هر گونه اقدامی که منجر به کتمان و یا غیر واقعی جلوه دادن رویدادهای مالی شود، شرکت های مذکور در فهرست اشخاص فاقد شرایط و صلاحیت لازم برای همکاری با شبکه بانکی کشور قرار خواهند گرفت. - مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران"

در پاسخ به شکایت مذکور، اداره دعاوی حقوقی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به موجب لایحه شماره 56663 مورخ 1401/3/7 به طور خلاصه توضیح داده است که:

"1- مطابق بندهای 8 و 9 ماده 14 قانون پولی و بانکی کشور بانک مرکزی می تواند با تصویب شورای پول و اعتبار، از طریق تعیین مقررات افتتاح حساب جاری و پس انداز و سایر حساب ها و همچنین تعیین نوع و میزان جوایز و هرگونه امتیاز دیگری که برای جلب سپرده های جاری یا پس انداز از طرف بانک ها/ مؤسسات اعتباری عرضه می گردد، در امور پولی دخالت و نظارت نماید. در این راستا معروض می دارد تا پیش از سال های ابتدایی دهه 1380 و به موجب ماده (22) «دستورالعمل اجرایی قبول سپرده»، مصوب پانصد و چهاردهمین جلسه مورخ 1362/10/18 شورای پول و اعتبار ملاک محاسبه سهم سود علی الحساب سپرده گذاران در سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی بانک ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی، حداقل مانده سپرده های مذکور در هر ماه بوده است. مشروط بر این که حداقل این قبیل سپرده ها به شرح ماده (8) دستورالعمل برای بار اول سه ماه نزد بانک باقی مانده باشد و در صورتی که این قبیل سپرده ها در طول روزهای ماه توسط بانک پذیرفته می شد، مبنای محاسبه مدت برای تعیین سهم سپرده گذاران، ابتدای ماه بوده است. لیکن، از سال 1378 و با استناد مصوبات نهمصد و سیزدهمین جلسه مورخ 1377/12/2 و نیز نهمصد و هشتاد و یکمین جلسه مورخ 1381/4/15 شورای پول و اعتبار، سود سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت برمبنای کمترین مانده در هر روز محاسبه و در پایان هر ماه قابل پرداخت بوده است. ضمناً شرط

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

شماره دادنامه : 140331390001755237

تاریخ تنظیم : 1403/07/24

شماره پرونده : 140031920001303805

شماره بایگانی شعبه : 0002632

حداقل مدت لازم برای این که سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت مشمول دریافت سود گردد، یک ماه در نظر گرفته شده بود.

2- حسب بررسی وضعیت سپرده های سرمایه گذاری مدت دار شبکه بانکی کشور از ابتدای سال 1397 و مقایسه آن با سنوات گذشته، مؤید افزایش رشد و سهم سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت شبکه بانکی در مقایسه با سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت بوده و چنین وضعیتی ضمن ایجاد افزایش ریسک نقدینگی برای بانک ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی، موجب افزایش هزینه های آنها از طریق رقابت ناسالم برای حفظ منابع گردیده بود. تداوم این امر، ضمن آن که به عدم ثبات و ناپایداری منابع در شبکه بانکی منجر می شد، موجب افزایش تنگناهای مالی و اعتباری شبکه بانکی گردیده و به تبع آن، تسهیلات دهی به آحاد جامعه و فعالان اقتصادی به ویژه بخش های تولیدی کشور را تحت الشعاع قرار می داد. از سوی دیگر، با در نظر داشت عدم ثبات و ناپایداری منابع در شبکه بانکی و افزایش سیالیت سپرده های سرمایه گذاری مدت دار، عاملی جهت فراریت منابع مذکور به نفع فعالیت های سفته بازانه و تشدید تلاطمات سایر بازارها بود که در نهایت منجر به وخیم تر شدن اوضاع و شرایط اقتصادی برای عموم مردم علی الخصوص قشر ضعیف جامعه می گردید. با عنایت به مراتب مذکور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای سلسله اقدامات و تدابیر سیاستی و نظارتی خویش و با هدف ثبات بخشی به وضعیت فعلی اقتصاد، مدیریت نقدینگی و افزایش ثبات و ماندگاری سپرده ها نزد شبکه بانکی کشور، درصدد برآمد نسبت به تغییر معیار پرداخت سود علی الحساب سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی توسط شبکه بانکی کشور اقدام نماید. براین اساس، مراتب در یک هزار و دویست و شصت و دومین جلسه مورخ 1397/9/20 شورای پول و اعتبار مطرح و براین اساس، مراتب یاد شده طی بخشنامه شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 به شبکه بانکی کشور ابلاغ و در بخشنامه ها و مکاتبات متعدد با بانک ها و مؤسسات اعتبار غیربانکی، تأکید گردید تا زیرساخت های اطلاعاتی و نرم افزارهای مربوط را به گونه ای باز طراحی نمایند که ضمن به حداقل رساندن مشکلات و نواقص احتمالی، اطلاع رسانی مناسب و مقتضی به سپرده گذاران پیش از افتتاح حساب و هنگام سپرده گذاری آنان در حساب های سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت به عمل آید. همچنین، کارکنان شعب نیز نهایت تلاش خود را برای آگاهی دادن به مشتریان در خصوص رعایت زمان بندی واریز وجوه به حساب در روز افتتاح حساب به عمل آورند. در واقع، همان طور که تا پیش از سال های ابتدایی دهه 1380 و به موجب ماده (22) «دستورالعمل اجرایی قبول سپرده»، ملاک محاسبه سهم سود علی الحساب سپرده گذاران در سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی،

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا آلَهُوَيَ أَنْ تَعْدِلُوا»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

شماره دادنامه : 140331390001755237

تاریخ تنظیم : 1403/07/24

شماره پرونده : 140031920001303805

شماره بایگانی شعبه : 0002632

حداقل مانده سپرده های مذکور در هر ماه بوده و در صورتی که این قبیل سپرده ها در طول ماه توسط بانک پذیرفته می شد، مبنای محاسبه مدت برای تعیین سهم منافع سپرده گذار، ابتدای ماه بعد بوده است، این معیار در بخشنامه ابلاغی شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 نیز همانند سنوات مذکور، حداقل مانده سپرده های مذکور در هر ماه تعیین و بدون تغییر باقی ماند.

بنابراین کوتاهی احتمالی یک بانک در صورت اثبات عدم اطلاع رسانی مناسب به سپرده گذاری که 4 ماه پس از ابلاغ بخشنامه بانک مرکزی مبادرت به سپرده گذاری نموده است، صرفاً تخلف بانک محسوب شده و دلیل موجهی برای ابطال بخشنامه مصوب شورای پول و اعتبار نخواهد بود.

با عنایت به مراتب فوق، نظر به این که مصوبه مورد اعتراض در حدود صلاحیت شورای پول و اعتبار صادر گردیده و کاملاً بر اساس موازین قانونی و شرعی حاکم بوده و هیچ گونه تخطی از قوانین حاکم رخ نداده، صدور رأی شایسته مبنی بر رد شکایت مطروحه مورد استدعاست.

در خصوص ادعای شاکی مبنی بر مغایرت مصوبه مورد شکایت با موازین شرعی، قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره 102/41617 مورخ 1403/2/16 اعلام کرده است که:

" رئیس محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام و تحیت

عطف به نامه شماره 0003304 مورخ 1401/3/7؛

موضوع مصوبه شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص محاسبه سود سپرده از روز شمار به ماه شمار، در جلسه مورخ 1403/2/9 فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح ذیل اعلام نظر می گردد:

- اطلاق مصوبه شورای پول و اعتبار به شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 که طی مصوبه مورد شکایت ابلاغ شده است نسبت به مواردی که قراردادهای سپرده های ذی ربط از قبل طبق ضوابط شرعی منعقد شده و اختیاری به نحو معتبر به بانک برای تغییر ضوابط سپرده ها داده نشده است، خلاف موازین شرع است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1403/7/24 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آرا به شرح

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا آلِهَتِي أَنْ تَعْدِلُوا»

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

شماره دادنامه : 140331390001755237

تاریخ تنظیم : 1403/07/24

شماره پرونده : 140031920001303805

شماره بایگانی شعبه : 0002632

زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

قائم مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره 102/41617 مورخ 1403/2/16 در رابطه با جنبه شرعی مقررہ مورد شکایت اعلام کرده است که : «اطلاق مصوبه شورای پول و اعتبار به شماره 97/344336 مورخ 1397/10/1 که طی مصوبه مورد شکایت ابلاغ شده است نسبت به مواردی که قراردادهای سپرده‌های ذی ربط از قبل طبق ضوابط شرعی منعقد شده و اختیاری به نحو معتبر به بانک برای تغییر ضوابط سپرده‌ها داده نشده است، خلاف موازین شرع است.» بنابراین در اجرای حکم مقرر در ماده 87 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 مبنی بر لزوم تبعیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از نظر فقهای شورای نگهبان در خصوص جنبه شرعی مقررات اجرایی، اطلاق مصوبه مورد شکایت در حد مقرر در نظریه مذکور خلاف شرع است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ بطلان آن از تاریخ تصویب اعلام می‌شود. این رأی بر اساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است. /

احمد رضا عابدی

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

امضای صادر کننده

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نیش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری